

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/74/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823010118
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3823010118.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 08. augusta 2023 prejednal odvolanie obžalovaného A. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom C. D. E. F., ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/17/2023 zo dňa 29.05.2023 a jednomyselne takto

rozhodol:

Podľa § 316 ods. 3 písm. c) Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec sa vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/17/2023 zo dňa 29.05.2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) bol obžalovaný A. A. uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák., pretože

aj napriek tomu, že mu bol rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2 T 88/2016 zo dňa 06.03.2017, právoplatným toho istého dňa, uložený súhrnný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 4 (štyri) roky a súčasne mu bol týmto rozsudkom uložený aj samostatný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 3 (tri) roky, pričom uvedený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá s výnimkou obdobia od 21. 06. 2015 do 03.08.2015 a obdobia od 13.04.2016 do 21.09.2016 neplynul až do dňa 13.09.2022 z dôvodu výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody, tak dňa 05.11.2022 v čase o 02:00 h viedol bez vodičského oprávnenia v meste Prievidza na parkovisku obchodného centra Korzo na Nábrežnej ulici v smere k obchodnému domu TESCO malý motocykel značky Keeway Hurricane TAB2/0/1 TEČ: E. XXXXX, kde bol následne zastavený a kontrolovaný hliadkou Okresného dopravného inšpektorátu Prievidza.

Bol za to odsúdený nasledovne:

Podľa § 348 ods. 1, § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona k trestu odňatia slobody 4 (štyri) mesiace nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona pre výkon trestu sa zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 2, § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona k trestu zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Tento rozsudok nenadobudol právoplatnosť, keď ho v zákonnej lehote (počítanej od doručenia jeho rovnopisu) napadol odvolaním obžalovaný.

V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že odpor proti trestnému rozkazu nepodal (nevie, kto ho podal), a preto sa mal stať trestný rozkaz súdu prvého stupňa, ktorým mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody, právoplatným. O zhruba 2 mesiace mu bol ale doručený už rozsudok súdu prvého stupňa (pozn.: napadnutý rozsudok), kde bol odsúdený už na nepodmienečný trest odňatia slobody. Nebol informovaný o tom, že vo veci bude hlavné pojednávanie a dokonca nedostal ani predvolanie, aj keď sa v napadnutom rozsudku uvádza, že ho prevzal. Požiadal preto o zrušenie napadnutého rozsudku a prešetrenie celej veci.

Skôr než odvolací súd začne plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., je povinný zistiť, či odvolanie bolo podané včas (§ 309 Tr. por.), či ho podala oprávnená osoba a proti výroku, proti ktorému je prípustné (§ 307 a § 308 Tr. por.) a či nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania (§ 312 a § 313 Tr. por.). Rovnako tak je odvolací súd povinný preskúmať aj prípadné dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku podľa odseku 3 ustanovenia § 316 Tr. por.

Podľa § 316 ods. 3 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

- a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo
- c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací však preskúmaním veci zistil dôvody pre rozhodnutie podľa § 316 ods. 3 písm. c) Tr. por., keďže súd prvého stupňa vykonal dňa 29.05.2023 hlavné pojednávanie, na ktorom došlo aj k vyhláseniu napadnutého rozsudku, v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. Odvolací súd preto rozhodol o odvolaní obžalovaného na neverejnom zasadnutí – § 326 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Pokiaľ ide o vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovaného, takýto procesný postup upravujú ustanovenia § 252 ods. 2 až ods. 5 Tr. por., pričom „relevantné“ pre prejednávajúcu trestnú vec boli len ustanovenia § 252 ods. 2, ods. 3 Tr. por.

Podľa § 252 ods. 2 Tr. por. v neprítomnosti obžalovaného môže súd hlavné pojednávanie vykonať, len ak súd má za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného a pritom

- a) obžaloba bola obžalovanému riadne doručená a obžalovaný bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný,
- b) obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa o skutku, ktorý je predmetom obžaloby, pred orgánom činným v trestnom konaní a boli dodržané ustanovenia o vyšetrovaní alebo skrátanom vyšetrovaní a obvinený bol upozornený na možnosť preštudovať spis a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skrátaného vyšetrovania,
- c) obžalovaný bol na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti upozornený,
- d) obhajca obžalovaného, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, vyhlási, že netrvá na osobnom výsluchu obžalovaného.

Podľa § 252 ods. 3 Tr. por. hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného nemožno konať, ak je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov. To neplatí, ak obžalovaný výslovne odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti.

V prvom rade odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rozhodol na hlavnom pojednávaní dňa 29.05.2023 po zistení neprítomnosti obžalovaného uznesením vyhláseným priamo do zápisnice

o hlavnom pojednávaní tak, že podľa § 252 ods. 3 Tr. por. sa hlavné pojednávanie uskutoční v neprítomnosti obžalovaného (s následným písomným zdôvodnením v napadnutom rozsudku, že obžalovaný sa na hlavné pojednávanie nedostavil napriek tomu, že predvolanie prevzal dňa 28.04.2023). Správne mal ale rozhodovať s použitím ustanovenia § 252 ods. 2 Tr. por., pretože obžalovaný sa v tom čase nenachádzal vo väzbe ani vo výkone trestu odňatia slobody a nešlo o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov. Na procesný postup podľa ustanovenia § 252 ods. 2 Tr. por. však neboli splnené súčasne všetky zákonné podmienky uvedené v tomto ustanovení.

Konkrétne z obsahu predloženého spisového materiálu nevyplýva, že by obžalovaný bol na možnosť vykonania hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti aj upozornený. V spisovom materiáli sa takéto upozornenie (dôkaz preukazujúci, že obžalovaný bol na takúto možnosť súdom prvého stupňa upozornený) nenachádza, najmä v ňom nie je zažurnalizovaný písomný text predvolania súdu prvého stupňa na hlavné pojednávanie určené na deň 29.05.2023, ktoré bolo obžalovanému riadne a včas doručené (resp. jeho splnomocnencovi v zmysle § 66 ods. 2 Tr. por.), do ktorého mohol súd prvého stupňa takéto upozornenie poňať.

V kontexte hore uvedeného odvolací súd vo všeobecnej rovine uvádza, že prítomnosť obžalovaného na hlavnom pojednávaní je zákonným pravidlom, pretože ako strane trestného konania jej prináležia významné procesné práva, ktoré môže v plnej miere uplatniť najmä na hlavnom pojednávaní. Medzi tie najdôležitejšie sa radí aj právo predkladať a navrhovať dôkazy, právo záverečnej reči a posledného slova. Využitie týchto práv môže byť skutočne naplnené iba za prítomnosti obžalovaného na hlavnom pojednávaní. Za určitých okolností má súd možnosť vykonať hlavné pojednávanie aj v neprítomnosti obžalovaného, avšak na takýto postup musia byť splnené všetky zákonom predpísané materiálne, ako i formálne podmienky, ktoré minimalizujú negatívny dopad na spravodlivý súdny proces vyvolaný absenciou osoby, voči ktorej sa trestné konanie vedie. Rešpektovanie a dodržiavanie zákona (§ 252 Tr. por.) je preto z tohto pohľadu bezpodmienečne nutné.

Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je výsledkom konania, v ktorom sa nepostupovalo v súlade s relevantnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Odvolací súd má totiž za to, že hlavné pojednávanie (dňa 29.05.2023) nemalo byť vykonané, a teda ak na ňom súd prvého stupňa vyhlásil aj napadnutý rozsudok, postupoval procesne nesprávne a obral tým obžalovaného o jeho významné obhajovacie práva.

Takéto zistenie odvolacieho súdu napokon zakladá aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. (hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky), najmä v kontexte ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por., keďže obžalovaný v odvolaní v podstate napádal aj konanie na súde prvého stupňa.

Z takto rozvedených dôvodov preto odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu podľa § 316 ods. 3 písm. c) Tr. por. a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V novom konaní bude súd prvého stupňa povinný odstrániť zistené porušenie zákona v neprospech obžalovaného tým spôsobom, že opätovne určí termín hlavného pojednávania, na ktorý riadne a včas predvolá procesné strany a obžalovaného zároveň preukázateľne poučí podľa § 252 Tr. por., resp. upozorní ho na možnosť vykonania hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti, napr. v písomnom texte predvolania na hlavné pojednávanie, prípadne iným vhodným spôsobom. Následne bude súd prvého stupňa povinný vykonať hlavné pojednávanie od samého začiatku (keďže dňa 29.05.2023 nemalo byť vykonané) a ak sa ho obžalovaný aj osobne zúčastní, poskytne mu tiež dostatočný priestor na realizáciu jeho obhajobných práv garantovaných mu Trestným poriadkom.

Až po takto riadne vykonanom hlavnom pojednávaní bude môcť súd prvého stupňa opätovne rozhodnúť o podanej obžalobe, rešpektujúc pritom právny názor odvolacieho súdu uvedený v tomto jeho rozhodnutí

(§ 327 ods. 1 Tr. por.). Súd prvého stupňa bude musieť tiež rešpektovať zásadu uvedenú v ustanovení § 327 ods. 2 Tr. por. (zákaz zmeny k horšiemu), nakoľko odvolacie konanie „inicial“ iba obžalovaný.

Ako už bolo uvedené vyššie, s ohľadom na konštatovaný dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolací súd neuplatnil svoje prieskumné oprávnenie v rozsahu vymedzenom ustanovením § 317 Tr. por., a preto v tomto štádiu konania nemohol zaujať žiadne stanovisko k obžalovaným uplatneným odvolacím námietkam (pretože zrušením napadnutého rozsudku sa opäť otvoril priestor na prípadné doplnenie dokazovania a vysporiadanie sa s obhajobou, resp. odvolacími námietkami obžalovaného). V tomto štádiu konania by takéto „stanovisko odvolacieho súdu“ bolo teda predčasné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.